

Hà Nội đã "Tây hóa" như thế nào

Tài liệu: Lược sử Đình Tân biên dịch
Chức năng: Nhúng, 21 Tháng 3 Năm 2010 15:17

Đến năm 1885, phố Hàng Khế trở thành một phố đông đúc với đá dăm khá tốt, rộng từ 16 mét đến 18 mét,

các cửa hàng hầu như cửa hàng người châu Âu. Người ta thấy ở phố Hàng Khế một xưởng sản xuất nệm có ga, một hiệu bánh mì, một số cửa hàng đồ khô, một cửa hàng văn phòng phẩm, một số cửa hàng kim khí, một hàng vải vóc, một khách sạn, hai ba hiệu cà phê. Tất cả đều cửa hàng người Pháp...

Ngoài một hàng chính, các cửa hàng đều nghĩ cách đưa các loại hàng rất khác nhau vào bán. Vì thế các cửa hàng văn phòng phẩm không chỉ quảng cáo "các tiêu thụ tuyệt vời sang theo các chuyên gia" mà còn quảng cáo cho các "ngăn tủ gỗ, đồ hộp, bát đĩa, đồ thủy tinh, đồ dùng cửa hàng". Mặc dù có những cửa hàng đó, vào năm 1885, Hà Nội vẫn còn thiếu nhu cầu và người ta có thể thấy trên tờ Thông báo ngày 5/8/1885 một thông báo khá bình thường như sau:

Một hiệu thuốc

Một hiệu giặt theo kiểu Pháp

Một hiệu cắt may

Một hiệu sửa chữa giày

Bàn bi-a trong các hiệu cà phê

Tháng 7/1885, Hà Nội đã có một phòng sửa tóc và trang điểm theo kiểu Paris (salon parisien) những hiệu thu hút thì mãi tới tháng 6/1888 mới khai trương, ở phố Hàng Khế.

Hà Nội đã "Tây hóa" như thế nào

Tác Giả: Láu Đánh Tuán bián đách
Chúa Nhật, 21 Tháng 3 Năm 2010 15:17

Đái lá Đáng Khánh - Nay là phá Hàng Bài

Theo lá tá nhiên, nghiáp đán tháng nhán đáu tián ở Hà Nội có nghiáu ngá i tham đá là nghiáp đán các chá hiáu cà phê. Tá năm 1884 tá năm 1885, sá hiáu cà phê tăng lên rát nhiáu, chá riêng phá Hàng Khám có các hiáu Cafe du Commerce đái đán Tráng Tián, “nái tá hái cáa các quý ông tháng gia”; Cafe de Paris gán khu Nháng đáa; Cafe Albin; Cafe de la Place; Cafe Block... Nháng sám nhát và nái tiáng nhát là Cafe de Beira, “nái hái tá cáa quý ngài sĩ quan”.

Paul Bourde, thông tin viên tá Thái báo (le Temps) nhán xét: “Hiáu cà phê cáa bà Beira là mát thiát chá cáa Hà Nội”. Trong các mô tá vá các buái trà lá tái hiáu cà phê này, có phác tá: “Bà Beira, mát ngá i có tuái tát báng, cháng khán, bán cáng tin trong quân đái vá háu, nháng mát ván còn tinh và nói năng trôi cháy, cho tặng gáp đôi sá bàn ghá trên sân tháng và đái hián vì có nghiáu ngá i tái uáng ráu ngá i: Hà Nội đang sáng vái vá...”.

Trong nháng ngày đáu, náu các hiáu cà phê má đáng thì viác má khách sán vát vá hán. Nháng khách đáu tián tái khách sán duy nhát tái Hà Nội năm 1884 đá lái mát bác tranh không máy quyán rá: “Nháng ngôi nhà báng sát móng ngáa vây quanh nháng chiác sân tráng ra đám, nháng vách ngăn báng tre trát toocxi qua loa, mái rá. Giáa mái và các vách có mát khoáng tráng năm mái centimet đá thông gió nháng các du khách đán Hà Nội vào tháng Hai vái nhiát đá tám đá vào ban đám tháy ngay ráng ngá i ta nghĩ tái mùa hè quá sám! Náu muán phòng á áp, bán phái đóng các cáa sá con còn náu muán sáng, phái má hát chúng, thành ra không thá đáng thái làm cho căn phòng váa sáng váa á áp”.

Hà Nội đã "Tây hóa" như thế nào

Tác Giả: Lưu Đình Tuấn biên dịch

Chúa Nhật, 21 Tháng 3 Năm 2010 15:17

Khách sạn đầu tiên bên ngoài cho người châu Âu khai trương vào tháng 11/1885 ở phố Hàng Thêu (nay là Hàng Trống), cạnh tòa báo Tổng cục Bưu Điện. Khách sạn này có tên là Đại Khách sạn (Grand Hôtel), nó "có một phòng ăn 50 người, phòng bi-a đẹp nhất đầu tiên vào Hà Nội, tất cả đều có kính và ban đêm sáng choang". Cùng với, các khách sạn, "một phòng liêu pháp nhân, và đó vào ban ngày, khách hàng có thể tìm thấy mọi thứ họ cần lúc nào". Chen giữa phố Hàng Thêu và phố Hàng Bài, chính ngày nay là vườn hoa, Đại Khách sạn bắt đầu "một cái chòi què rết đẹp". Trên hè : hai chiếc ca nô duyên dáng cho phép khách quen dạo chơi hồ nước trong phố.

Đại Khách sạn - Grand Hôtel

Trong khu phố mới, con đường đầu tiên được quy hoạch là đường phố Hàng Khay. Sau đó tất cả phố Hàng Thêu và Hàng Bài, tất cả Đại Khách sạn (nay là Hàng Bài), đường phố và các phố khu buôn bán. Chính bao lâu, đường Hàng Khay có thể đi bộ và đi ngựa riêng biệt. Khi các đường phố có thể cho xe đi lại được, đầu năm 1884 trú sĩ Bonnal cho nhập hai chiếc xe djinn rickshaws, trong đó một chiếc dành cho người đi xe đạp sao chép lại. Những chiếc xe đầu tiên kiểu này làm dân chúng kinh ngạc.

Số người còn lại khi xuất hiện xe khách công cộng (tramway) vào năm 1885. Đó chính là một chiếc xe nhỏ do ngựa kéo chạy qua các phố Hàng Khay và phố Hồ Thị Truyến giáo (nay là phố Nhà Chung). Phố Hồ Thị Truyến giáo hợp đồng với quy định để nhả ra các nhân vật ngày 28/7/1885 yêu cầu những người đi xe ngựa và xe đạp tránh đi cùng với người đi xe khách chạy, một lần nữa có trách nhiệm để người đi xe đạp 40 năm! Những người đi xe đạp, như trên cũng cảm thấy lái xe khách cho ngựa phi nhanh và buồm phố bóp còi như là các giao thông đông người qua lại.

Cho tới năm 1886, Hà Nội chỉ có hai chiếc xe bán bánh, một chiếc bên ngoài kiêu Colombo (kiểu xe của Đức) của Hồ Thị Truyến giáo để Giám đốc Hà Nội dùng đi lại. Chiếc xe hai kiêu Victoria của viên chức huy Henri Riviere. Sau này chiếc Victoria được bán đầu giá cho ông Coutel, nhà thầu khoán đầu tiên ở Hà Nội...

Hà Nội đã "Tây hóa" như thế nào

Tác Giả: Lưu Đình Tuân biên dịch
Chúa Nhật, 21 Tháng 3 Năm 2010 15:17

Hai giai đoạn quan trọng nhất trong quá trình phát triển khu phố Pháp là sự khai quang khu vực Hồ Gươm và việc xây dựng trên bãi đông cửa nó các tòa nhà hành chính đầu tiên chuyển từ khu nhượng địa ra...

Đường thềm và vỉa hè trở thành trung tâm hành chính và thương mại, khu phố mới còn phát triển về phía bắc bằng cách san lấp mặt sông đê mấp mấp giữa Hồ Gươm và sông Hồng để xây dựng nhà cho công chức thuê, về phía nam bằng cách xây dựng đê Gambetta (nay là Trần Hưng Đạo)... Theo nghị định của công sứ Hà Nội ngày 26/12/1886: trong thềm và hè năm các nhà lá trên phố Paul Bert (Tràng Tiển ngày nay), phố Hàng Thêu phải phá hủy và thay bằng nhà gạch lấp ngõ.

Thềm hè mới sự cố gắng và quần áo bảnh bảnh thướt tay. Phố mới, tuy còn hẻo lánh, cũng tự nhiên trở nên huyên náo trong bãi áo choàng đi ngó còn nam giới trong bãi lò xo và nhòm nhòm nhìn người khác. Không những như vậy các trò tiêu khiển hoàn toàn không thiếu. Thế giới mới đầu tiên về sân khấu được thành lập vào năm 1885 trong mặt đất gần hồ và xung quanh phát triển. Nhóm kịch có hai diễn viên chuyên nghiệp và về chung ông Deschamps. Các cuộc đi dạo công cộng hàng tuần vì các toán công nhân đi lại trong các khu liên lạc ngay về thành phố nhượng địa được thay thế bằng buổi thuyết giảng, mặt vỉa hè có thể thành lập tại Hồ Gươm cũng như Hồ Tây. Năm 1883 đưa thuyết giảng được khai triển trên Hồ Gươm bằng mặt chiếu thuyết giảng được mở rộng 10 người đi chèo. Các nhà báo Paris trở bên Hồ Gươm mới những người có mặt chiếu thuyết giảng, ngoài ra còn có hai chiếu ca nô dành cho khách cửa Đền Khách sạn ở phố Hàng Thêu...

Ngay từ buổi ban đầu, Hà Nội đã mở ra sự tôn trọng các giá trị tinh thần: người Việt Nam làm việc kỹ càng đáp ứng được những gì Paul Bert mong đợi thì Ủy ban Nghiên cứu Nông Công Thủ công đã có những phiên họp khá lý thú vào năm 1886 và 1887. Tuy nhiên lại việc kỹ do nhà báo Jules Cousin phải trách đã cho đăng tải những bài nghiên cứu được sắp xếp. Mặt trong những công việc dịch vụ có thể kể là nhà in chính phủ và mặt trong những cửa hàng tại phố Hàng Khảm là hiệu sách. Đó là những đầu tư văn hóa. Từ năm 1886, L.Gillet mở mặt phòng được sách với giá hai đồng mặt tháng hoặc 20 xu mặt tuần. Năm 1888, nhà Schneider cho thuê mặt phòng sách trong hiệu sách cửa mình với cùng buổi giá.

Từ mặt thành phố cũ, Hà Nội đã nhanh chóng chuyển vào những dự án cuộc sống hiện đại...

TT&VH Cuộc sống (Trích trong cuốn Hà Nội giai đoạn 1873-1888 của Andre Masson)